2935

Нестер Янгас

Михаҫ

ЧАССР ГОСУДАРСТВО ИЗДАТЕЛЬСТВИ—1940

ОБЯЗАТЕЛЬНЫЕ
экземпляры в количестве
экземпляров
ПОЛУЧЕНЫ
1940
Подпись

НЕСТЕР ЯНГАС

МИХАÇ

Ӳкерчӗкӗсене
Г. ХАРЛАМПЬЕВ
художник тунӑ

ЧӐВАШ АССР ГОСУДАРСТВО ИЗДАТЕЛЬСТВИ
ШУПАШКАР — 1940

КĔÇĔН ÇУЛХИ АЧАСЕМ ВАЛЛИ

Отв. редактор ***Кузьма Чулгась***
Тех. редактор ***Ф. Яковлев***

Поступило в производство 7/V—1940
Подписано к печати 31/VIII—19 0
НТ № 2157. Заказ № 262. Тираж 5.000
ф. б. $60\times92^{1}/_{16}$. Объем 0,75 п. л.

Тип. № 1 НКМП ЧАССР, г. Чебоксары, ул. Володарского 5. Дом печати.

Юнашар ик вилтăпри:
Мрамор склеп пĕри,
Тепри—
Пĕчĕкçеçĕ тĕмĕ çеç,
Ешĕл курăк ун çинче.

Мрамор склеп,—
Çыврать-мĕн пан
Тарăн ыйхăпа унта.
Пан—панах çав,—мĕн калан!—
Тупăкĕ те мрамортан!

Вилнĕ, имĕш, ăнсăртран
Çак «хисеплĕ», «ырă» пан.
Виличчен,
Тĕп пуличчен,
Çичĕ ял ун аллинчен
Татăк çăкăр йăлăнса,
Тӳснĕ мăшкăл, хĕн-асап.

Çичĕ ял—
Çичĕ çăва[1]—
Тухайман нихçан çăва:
Кашни çул кĕр мăнтăрне
Пан тустарнă вĕсенне.

Пуръăннă çулталăкпех
Çак пан вăрă-кайăк пек:
Ни акман вăл, ни вырман,—
Пурте янтă ун ялан.

Тĕрĕс мар-çке çут тĕнче!—
Çичĕ ял ӳплисенче
Шăхăрайнă саламат,—
Пурнăç пулнă касамат.

* * *

Пан тăрать крыльца çинче,
Тăлăп унăн çиййĕнче:
Те вăл тилĕ тирĕнчен,—
Пĕлме çук,—тем мурĕнчен...
— Эй, Михаç!
Ăçта Михаç!?

---

[1] Ç ă в а—масар.

— Умӑртах, пан... эп—сиччас...
— Кӳл-ха хӑвӑрт утсене!
Лар аҫу кусли[1] ҫине!

— Эй, Михаҫ!
Вӑрт-варт, Михаҫ!
— Вӑрт-вартах эп... эп—сиччас!.

Пан ларать кӳме ӑшне,
А Михаҫ—кусла ҫине.
Ӑшӑ тӑлӑп уртнӑ пан,
А Михаҫӑн – кив сӑхман.

„Ну-у! Атя, хускалӑрсам!
Уҫӑласшӑн „ырӑ“ пан.
Сире сӗлӗ хӑвалать,
Пире хурлӑх хӑвалать“.—
Чуптарать ак катаччи
Хай пана батрак ачи.

Ҫичӗ ял юлать хыҫа.
Тӗлӗнет шалт пан-хуҫа:
Пар-хӑрах ут[2],—ак тӗнче!—
Пӗчӗк „ямшӑк“ аллинчех
Кустарать те кустарать,—
Ҫил ҫук чух ҫил кӑларать!
— Молодец!—тет тавлӑн пан,—
Путсӗр аҫунах хыван!

Пар-хӑрах ут тулхӑрать,
Тулхӑрать те ыткӑнать...

---

[1] Кусла—ларчӑк.
[2] Пар-хӑрах ут—тройка.

Пар-хăрах ут пасарать.
Пана ыйхă пусарать.
Тĕлĕрет пан.
Ыйхăра
Тутлă тĕлĕксем курать.

Ятлаçать Михаç пана:

„Мĕн çитмест тата сана?!—
Тырă санăн маччаран,
Эпĕр выçă та çарран.
Улăх сан—чечек те сан,
Вĕтлĕх сан—çырли те сан,
Кÿлĕ сан—пулли те сан...
Эп те сан мĕн... Пурте сан!—
Мĕншĕн тертлĕ халăха
Шар тăван эс кăлăхах?".

Ылханать Михаç пана:
„Пусмăрлан эс аппана...
Айăпсăр хĕне-хĕне,
Эс вĕлертĕн аттене...

Ĕнтĕ тăлăх-çке Михаç...
Кам-ха пăхĕ Михаçа?
Кам ачашлĕ Михаçа?..
Мĕншĕн пĕчĕк-ши Михаç?!"

Суд тăвать Михаç пана:

„Вилĕм çеç çитмест сана!
Айăпу, „хисеплĕ" пан,
Çак çĕртен те пысăк сан.

Пĕт, тăшман!
Пĕт, нухайкка!
Сиктерем сире—вакка!"

Пан çыврать-ха,
Пан канать...

Пар-хăрах ут ыткăнать,
Те çулпа, те çулсăрах,
Хăвăртрах та хăвăртрах...
Юр, пĕр юр çеç таврара.
Çил ӳлет-çке хăлхара.
Сивĕ, сивĕ-çке пит те.
Вичкĕн çил касать пите;
Сăхман витĕрех кĕрет,
Чĕрене çӳçентерет.

Акă айлăм.
Акă Збруч[1].

Утсене чарать Михаç: „Тпру!"
Тинкерет Михаç, пăхать:
„Шыв ăçта шăнмастчĕ-ха?
Э... унта иккен, унта!"
— Ну-у, хускалăр! Ну-у, атя!..

Пар-хăрах ут ĕрĕхет,
Çыр хĕрнех çитсе кĕрет...
Вăранать пан ыйхăран,
Кăшкăрать хаяррăн пан:
— Эй, Михаç!

---

[1] Збруч—юхан-шыв ячĕ.

Ăçта Михаç!?
— Эп кунтах-ха... Эп—сиччас ..
Эп си-иччас!—тет те Михаç,
Ывтăнать кусла çинчен,—
Çакланать тем мурĕнчен
Кив сăхман...

. . . .

Ăçта Михаç?!.

Хăмпăсем çеç çаврăнаç,
Сĕлкĕш шыв çине тухса...
Панпала пĕрлех Михаç
Путнă-çке шыва...

Сĕм каç
Талкишпех хуплать çĕре.
Çил, Збруч тăрăх кĕрт хывса,
Çаврăнать йĕре-йĕре.

* * *

Юнашар ик вилтăпри:
Мрамор склеп пĕри,
Тепри—
Пĕчĕкçеçĕ тĕмĕ çеç,
Ешĕл курăк ун çинче.

Склепра—пан.
Склеп айккинче,
Пĕчĕк тĕмĕ айĕнче,
Пĕчĕк „ямшăк“ çывăрать.
Хĕл иртет, çу çывхарать:

Ешӗрет ялан чечек
Унӑн вилтӑпри ҫинче.

* * *

О, Михаҫ! О, шӑллӑм ман!
Тӑпру ҫӑмӑл пултӑр сан.

Пирӗн аслӑ ҫӗршыва,
Пархатарлӑ ҫӗршыва,
Хур тума хӑйсан тӑшман,
Сан пекех пуласчӗ ман!
Сӗмсӗр вилӗм ҫывхарсан,
Ӑсларах вилесчӗ ман!

1939.

Цена 50 коп.

НЕСТЕР ЯНГАС
МИХАСЬ
на чувашском языке
ГОСИЗДАТ ЧАССР
ЧЕБОКСАРЫ — 1940